

ASBOTH, Alexander 1968

1968

① July 18 - 1968

SZABADSÁG

GOLYÓ A FEJBEN

Irta: VASVÁRY ÖDÖN

A tragikus véget ért Robert Kennedy szenátor halálát a gyilkos golyója által a fejében ütött seb okozta. Amikor a megdöbbentő hír szétfutott az országban és mindenki lélekzavarral várta az életmentésnek szánt operáció lefolyását, a szenátor még az operáló asztalon feküdt, amikor máris kérdezték: Vajjon, ha életben marad, képes lesz-e normális tevékenységre, sőt, részt tud-e venni továbbra is az elnökválasztás kampányában?

Vasváry Ödön

A szakértő válasz, amelyet az egyik orvos adott, anélkül természetesen, hogy látta volna a sebet, az volt, hogy ez lehetséges. Nemcsak a normális tevékenység, valamikor később, a gyógyulás után, hanem a kampányban való aktív részvétel is.

Az orvos ezt a véleményét bizonyára a mult példáira alapította, amikor sikerült fejsebbel, golyó által okozott sebbel is életben tartani embereket, esetleg olyan esetekben is, amikor a golyót nem is tudták eltávolítani.

Ilyen eset volt a nagyhirű magyar-amerikai emigráns tábornok, Asbóth Sándor esete, aki a polgárháboru egyik ütközetében fejsebet kapott egy golyó által, amit később, évek multával, többszöri próbálgatás után sem sikerült eltávolítani. Asbóth, a sebesülés megtörténte után évekig, halála napjáig fejében hordozta a golyót.

Az az élet azonban, amelyet golyóval a fe-

Ekoni

1868
2

jében kellett eltöltenie, természetesen nem lehetett könnyű, gondtalan vagy fájdalommentes. Asbóth rendkívül sokat szenvedett, úgy hogy élete utolsó nyolc hónapját jóformán mindig ágyban kellett töltenie.

53 esztendő volt, amikor súlyos sebet kapta Floridában, a Marianne mellette csatában. Ugyanakkor puskagolyók a bal karját két helyen is szétromcsolták, úgy hogy az a karja egész életére csaknem teljesen béna maradt. Súlyos sebei miatt nem maradhatott tovább aktív harci szolgálatban. 1865 márciusában szerelt le.

Legfőbb gondja természetesen az volt, hogy az arcába furódott golyótól valamiképpen megszabaduljon, ez azonban nem sikerült. Mikor lemondása után egy évvel, 1866 márciusában sebesülése dacára is kinevezték Argentínába és Paraguayba az Egyesült Államok követének, mielőtt elfoglalta volna új állomáshelyét, átment Európába, hogy ott Párisban Nelatonnal, a híres sebésztanárral operáltassa meg magát. Nelaton agy-operációi abban az időben olyan világhírré tettek szert, mint most a szívatültetési operációk. Nelaton volt az, aki korábban Garibaldi fejéből is kioperált egy golyót, amelyet az aspremonti csatában kapott.

34
ZEOLD

A reménység azonban nebben az esetben is hiábavalónak bizonyult. A nagy feltűnést keltő operáció, amelyet Bigelow amerikai nagykövet is végignézett titkárjával együtt, nem járt eredménnyel: a golyót nem sikerült eltávolítani.

Asbóth békességgel hordozta keresztjét s visszatérve, elindult délamerikai útjára. Buenos Airesben ünnepélyesen fogadták az amerikai "Shamokin" nevű hadihajót, amely a hiresen sebesült új követet hozta. Amikor azonban Bartolome Mitre köztársasági elnök személyesen ment a hajóra, hogy üdvözölje a világjáró magyart, Asbóthot félholtan találták kabinjában. Valahogy letámolygott s beült az elnök hintójába, de alig tudta viszonyozni a tiszteletére kijött nép üdvözlését.

Attól kezdve, bár hivatalos munkáját pontosan ellátta, élete szakadatlan szenvedés volt. Ennek dacára élt benne a remény, hogy valamikor még meglátja az idegen elnyomás alól felszabadult hazáját, testvéreit. Állapota azonban nem javult. "Több mint négy hava" — írja egy 1863 július 25-én kelt levelében, amelyet Ács Tivadar közölt, — "hogy súlyos szenvedésekben, régi sebeim miatt a betegágyhoz láncolva, naponta érzem életerőm sorvadását és híven régi elveimhez: remélni a legjobbat, készülni a legrosszabbra, megadással várom a felülről jövő, legbölcsebb gondviselést . . ."

1868 január 21-én halt meg, 57 éves korában.